

Plača vsak četrtik in
vsa s poštno vred all
v Mariboru s poštnim
na dom za celo leto 12 din.,
pol leta 7 din., četrt leta
4 din. Izven Jugoslavije
35 din. Naročnina se pošlje
za upravištvo „Sloven-
skega Gospodarja“ v Mari-
boru, Koroska cesta št. 5.
Leta se dopolni, do od-
povedi. Naročnina se pla-
čuje v namre.
Telefon inšercije št. 113.

Posamezna številka stane 2 kroni ali 50 para.

Poštnina v državi SHS pavšalirana.

Uredništvo: Koroska cesta
št. 5, Rokopisi se ne vro-
čejo. Upravištvo spreje-
ma naročnino, inšercije in
reklamacije. Če ne inšercij
po dogovoru. Za vsak
kratek oglasne primerek
popust. Nezaprite reklama-
cije so poštnine prazna.
Čekovni račun poštnice
urada Ljubljana št. 10.600.
Telefon inšercije št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

6. številka

Maribor, dne 9. februarja 1922.

56. letnik.

Trgovsko-politično raz- merje med Avstrijo in Jugoslavijo.

Nedavno je poslanec Skulj (Jugo-
slovanski klub) vzbudil v nar. skupš-
čini s svojo stvarno kritiko o trgovsko-
politični pogodbi med Jugoslavijo ter
Avstrijo splošno pozornost. Predvsem
je omenil, da sedanja vlada ne uvide-
va umestnosti sklepanja trgovsko-poli-
tičnih pogodb. Ves svet si išče novih
in obnovljenih zvez, le naši oblastniki
mislijo, da zadostuje, ako še sploh —
pripuščamo toliko obmejnega prometa,
kakor sedaj.

Sedanja vlada je predložila nara-
čni skupščini samo začasno trgovsko-
politično pogodbo, ni pa hotela na skla-
panje trajne pogodbe. To je velik po-
grešek. Če pomislimo, da nam je Av-
strija, ta mala sosedna republika, od-
vzela 42% vsega iz naše države izvo-
ženega blaga, pač ne najdemo razlo-
ga, ki bi opravičeval čudno postopa-
nje naše vlade. Uvoza se je mala Av-
strija udeležila z 21% in tudi to nam
predločuje nujno potrebo trajne trgov-
sko-politične pogodbe, ki naj bi obe
državi vezala tem čvrsteje. Gospodar-
skih interesov, ki vežejo našo državo
in Avstrijo, je veliko. Naša vlada bi
morala pokazati mnogo dobre volje in
truda, kako naj bi se med obema dr-
žavama utrdile predvsem gospodarske
vezi. To je mogoče le tedaj, ako ima-
mo dobro in skrbno zamišljeno trgov-
sko-politično pogodbo. Ker pa vlada ni
predložila trajne pogodbe, marveč ne-
ko začasno skrupulo ali „provizori-
um“, je sama pokazala, da ji ni za re-
dne trgovske odnose s sosednimi dr-
žavami.

Drugi člen te začasne trgovsko-
politične pogodbe z Avstrijo govori o
počnih olajšavah v prekomernem pro-
metu in vsebuje velikanski pomanj-
kivosti. Na prometni konferenci v Gra-
ncu so se namreč vse države izrekle
za potne olajšave, samo naša vlada ni
marala v polnem obsegu podpisati te-
ga, kar so druge države storile brez
velikega obotavljanja. Tudi to je znak
velike zanikrosti, ki se bo prej ali
slej bridko maščevala. S tem, da one-
mogočujemo inozemskim potnikom do-
stop v našo državo, se smešimo in si
sami jemljemo ugled. Ako pa vlada o-
vira s strogimi potnimi predpisi tuj-
ski promet, je sama kriva, da se tr-
govina in obrt ne moreta prav razviti.

Zelo žalostno poglavje tvori naš ob-
mejni, takozvani tranzitni promet z Av-
strijo, vsled katerega trpi obmejno pre-
bivalstvo občutno gospodarsko škodo.

Poslanec Skulj se je dotaknil tudi te-
ga poglavja in opozoril vlado na ne-
dostanke v pogodbi, ki ne odpravlja teh
težkoč. V 6. členu pogodbe se nahaja
določba, po kateri preneha veljava —
sporazuma. Vlada utemeljuje to določ-
bo tako: Nastopile bi lahko „izvanred-
ne razmere“ in zato moramo imeti
možnost, da pogodbo vsak čas lahko
razveljavimo. Mi pa vemo prav dobro,
da vsled te določbe odslej zlorabe ne
bodo izključene. Kadarkoli se bo na-
šim kapitalistom zazdelo, bodo ukinje-
vali uvoz in izvoz, vse to bodo pa u-
redili tako, da jim bo neslo ogromne
koristi, revnemu kmetškemu ljudstvu
pa škoda. Zato — je rekel posl. Skulj
— je ta določba neprimerna in neu-
mestna.

V Avstriji izdelujejo stvari, ki jih
naš obrtnik in kmetovalec nujno rabi-
ta. V trgovsko-politični pogodbi, kate-
ro je vlada predložila parlamentu, je
vlada v veliki meri zaščitila koristi tr-
govstva, ni se pa ozirala na težnje —
malega človeka. V omenjeni pogodbi
bi vlada lahko izposlovala našemu u-
rogemu kmetovalcu marsikatero ugod-
nost; tako n. pr. izdeluje Avstrija o-
rto orodja, katerega bi vsled nizkih
cen (razlika v vrednosti denarja) lako-
mo uvažala v naše kraje. Pogodba po-
nuja ugodnost samo glede carine, to-
da marsikat bi se dalo doseči, ako bi
bila previdneje in skrbneje sestavje-
na. V naši državi nimamo zadostne ko-
ličine soli. Doslej je monopolna upra-
va dobivala sol iz Francije in sever-
ne Afrike. Tu se vidi brezgledna tra-
govska politika naših vladinovec, ki hodijo
po sol v najoddaljenejši države ter je
nočejo kupovati tam, ker bi je dobili
zelo po ceni — v Avstriji. Če bi ku-
pova sol v Avstriji, bi nam prišla za
povprečno cenoje nego sedaj, ko plača-
jemo ogromne prevozne stroške iz Al-
žirije in Francije. Poslanec Skulj je v
svojem govoru povdaril, da bi cena za
sol padla za 3-4 K, ako bi jo kupo-
vali v Avstriji. Za malega človeka po-
meni ta prihranek precej in če bi vlad-
da pametneje sklepala svoje trgovske
pogodbe, bi se marsikaj izpremenilo v
korist kmetškega in delovnega ljudst-
va.

Nadalje se je poslanec Skulj do-
taknil naših žalostnih prometnih in car-
inskih razmer, ki povzročajo nezado-
voljnost inozemskih trgovskih krogov.
Opozoril je na neznosne razmere ob
štajersko-slovenski meji, kjer mora —
naš posestnik za svoje onstran meje
(v lastnem vinogradu) pridelano vino
plačevati carino. Posestniki niso za-
krivili krivične razmejitev, oni niso so
odločevali pri sestavljanju starokopit-
nih carinskih predpisov in vendar jih

obtežujejo te neznosne razmere s toli-
ko silo, da je ogroženo njih veselje do
dela na lastni grudi.

Za vpostavitve tranzitnega prome-
ta na progji Maribor—Spieľfeld—Rad-
gona—Ljutomer se je v 22. seji narod-
ne skupščine posebno zavzel poslanec
dr. Josip Hohnjec. Opozoril je na dej-
stvo, da določa 5. člen trgovske po-
godbe z Avstrijo sledeče: Tranzit je
oprosčen notranjih carin in sličnih da-
jatev in se ne sme izpostavljati ni-
kakšnim nepotrebnim omejitvam in za-
vlaščevanjem. Nemška Avstrija je na
omenjeni progji ukinila iz neutemelje-
nih razlogov tranzitni promet. Njena
dolžnost je, da ga v smislu mirovne
pogodbe vzpostavi. Obmejni kraji tr-
pijo ogromno gospodarsko škodo, ker
ta progja ni v prometu. Vsled nagaji-
vosti avstrijske vlade in naše popust-
ljivosti so vse pokrajine tu in onstran
Mure silno prizadete. V Ceršaku in v
Sladkem vrhu ob Muri stojita dve to-
varni, ker nimamo tranzitnega prome-
ta. Vsled tega je 300 delavcev brez za-
služka in kruha. Prekmurje je odre-
zано od ostalega sveta, ker nima pra-
vega spoja s Slovenijo. Do železniške
postaje v Lendavi imajo Prekmurci 70
—80 km. Avstrija ne dovoljuje, da bi
se v Radgoni sprejemalo naše blago
za tranzitni promet in tako se Prek-
murci ne morejo posluževati naravne
sprejemne točke za Prekmurje na tej
železniški progji. Isto je z Ljutomerom
ki visi v zraku in je od drugega sve-
ta popolnoma odtrgan, ker ne vozi že-
leznica med Spieľem in Radgono. Na-
ša vlada ni imela toliko odločnosti, da
bi na podlagi saintgermanske mirov-
ne pogodbe, v kateri je ta promet za-
jamčen, izsilila vpostavitve tranzita.
S tem, da je tranzit ponovno zajamči-
la trgovska pogodba med našo državo
in Avstrijo, je dana vladi dolžnost, da
popravi svojo brezbriznost in nemudo-
ma vpostavi nujno potrebni promet na
omenjeni progji.

Tako se naši poslanci borijo s —
stvarnim razumevanjem za gospodar-
ske težnje našega ljudstva. Marsikaj
bi bilo v državi drugače, ako bi vlad-
da vpoštevala temeljito izdelane pred-
loge Jugoslovanskega kluba in ostalih
opozicijskih skupin!

Še bodo tulili — nem- ški voli.

Volovski koncert ni najprijetnejši
užitek, tudi za mesarska ušesa ne. —
Pucelj je sicer vaje teh bobnečih gla-
sov kot mesar, kot ministru pa so mu
ti glasovi postali jako zoprni. Bilo
je v pretekli petek, ko mu je narodna

skupščina v Beogradu priredila tak
koncert. Petek smatrajo praznoverni
ljudje kot dan nesreče. Pucelj, kot
pristaš tako dobre krščanske stranke
kakor so samostojni, menda ni prazno
veren. Pa je le zadnji petek imel ve-
liko nesrečo, ko je moral uživati pri-
jetnost volovskega koncerta.

Ta koncert so mu priredili srbski
zemljoradniki (poljedelci), ki so stavi-
li interpelacijo zavoljo živine, katero
je Nemčija postala kot vojno odškodni-
no Srbiji. Poslano je bilo 11960 krav
in junic ter 5678 volov in bikov. Od
teh ni prišel v Srbijo niti eden rog
in niti eden rep. To živino je minister
Pucelj dal brez javne licitacije pro-
dati nekemu društvu, ta sicer deloma
še v Nemčiji, deloma na meji Nemčije
in Avstrije. Izgovorjal se je s tem,
da v Nemčiji baje živina šoleha na
parkljevki. Ta izgovor seveda ne drži
ker to prvič ni dokazano, in drugič
bi prevzemna komisija naše države,
ki je sprejela nemško živino, morala
ugotoviti, da je živina v resnici bolna
in ta jo morala zavrniti. Kaj takega
pa se ni zgodilo.

Postopanje Puceljevo še bolj po-
jasnjuje sestava društva, kateremu je
on prodal nemške krave in vole. To
društvo ni bilo sestavljeno iz kmetških
zadru, marveč iz samih kapitalistov.
Med njimi je baje tudi Pašičev sin
Rado, dalje advokati Garašanin in Jo-
vanovič, neki Grk Veljanis in R. di-
voj Hafner, bivši liferant avstrijske
vojske. Bile so, kakor te že to dogna-
la javnost, 4 skupine kapitalistov. —
Vsaka skupina je zaslužila najmanj 2
milijona dinarjev. Če gospodje kapi-
talisti sami priznajo tak zaslužek, je
biti on v istini še veliko večji. Iz tega
se vidi, kako škoda ima od Puceljeve
prodaje nemških krav in volov drža-
va in narod.

Mi imamo dokaza, je rekel vodja
srbskih zemljoradnikov Lazič v pe-
tek v skupščini, da bi se bilo moglo
dobliti 8 dinarjev za kilo, prodala pa
se je živina po 4 dinarje. Moglo se je
dobliti i 100 dinarjev, pa se je prodalo
za 64. Oškodovana je država, pro-
daja je izvršena nezakonito in proti
zakonom o državnem računovodstvu
brez licitacije. Zato je zahteval Lazič
v interesu srbskih zemljoradnikov, da
se Pucelj s celo vlado preda sodniji.

Pucelja in vso vlado je te usode,
da bi se moral zagovarjati pred sod-
nijo, rešila vladna večina v parlamen-
tu. Na predlog vertojbskega Mernolje
se demokrati, radikalni in samostojni
glasovali za to, da se preko te volov-
ske afere preide na dnevni red.

Ako pa Pucelj s svojimi samo-
stojneži in njihovimi prijatelji misli

Zaklad na otoku.

Is angleškega prevedel Paulus.

(Dalje.)

Israel Hands je bil oborožen, mo-
žen dovolj, da je mogel hoditi ali vsaj
laziti po krovu, in — iznebiti se me
je hotel. Kaj bo storil potem, na to ni
sem utegnul misliti.

Pa eno sem vedel. Potrebovala sva
drug drugega in dokler ni bila ladja
na pesku, sem bil varen —

Tako sem preudarjal, zlezal nazaj
v kabini. si obul čevlje, zagrabil pr-
vo steklenico, ki mi je prišla pod ro-
ke, in zopet ropotal nazaj po stopni-
cah na krov.

Hands je slonel ob pregraji, ka-
kor sem ga pustil, na videz brez mo-
ži in ves onemogel ter s polodprtimi
trepanicami. Dvignil je oči, ko sem
stopil k njemu, zlomil steklenico vrat,
kakor človek, ki je vaje tega posla,
in naredil dolg požirek s svojim obi-
čajnim „Na srečo!“

Mirno je nekaj časa ležal, na to
pa si je poiskal v žepu zvitek tobaka
in mi rekel:

„Odrežite mi ga grižljaj! Nimam
noža. — in če bi ga tudi imel, bi si

sam ne mogel narezati tobaka. Pre-
slab sem. — Ah Jim, Jim! Zdi se mi,
da sem čisto zgrešil svojo srečo! —
Odrežite mi ga košček, moj zadnji bo!
Na potu sem domov —!“

„Dobro! Narezal vam ga bodem!
Ampak, če ste tako slabi, kakor pravi-
te, bi mislil, je bolje, da molčite, ka-
kor se spodobi za pravega kristjana!“

„Zakaj?“ je vprašal. „Povejte mi,
zakaj!“

„Zakaj —?“ sem vzkliknil. „Prelo-
miš ste svojo prisego, uprli ste se, v
grehu in krvi ste živeli, tegale svoje-
ga tovariša ste umorili — in vi me še
vprašate zakaj —!“

Razvnel sem se, mislil sem na kr-
vavo bodalo po njegovu sukno in na
njegov zlobni naklep.

On pa je mirno spet naredil dolg
požirek in nadaljeval z nenavadno slo-
vesnostjo:

„Trideset let sem jadrar po mor-
ju, dobro in slabo sem videl, lepo in
grdo vreme sem doživel, živil nam je
zmanjkalo, noži so se bliskali in ne
vem, kaj vse sem si še izkusil. Pa
povem vam, nikdar se nisem videl, da
bi bilo iz dobrega prišlo kaj dobrega.
Tisti ki prvi udari, tisti je moj vzor,
in mrtvec ne ugrizne, — to so moji živ-

ljenski nazori, pa je amen in konec.
— Pa dovolj tega!“ je hipoma izpre-
menil svoj glas. „Plima je dosegla —
svoj vrhunec. Dajal vam bom naroči-
na, kapitan, in jadraral bova v prista-
nišče.“

Komaj kaki dve milj nama je bi-
lo treba narediti. Pa stvar ni bila lah-
ka. Vhod v zaliv je bil ozek in mesto-
na zelo plitev. Vrh tega je ležal v
smeri od vzhoda na zapad, Midva pa
sva prijadrala od severa. Treba je bi-
lo ladjo zasukati in prav premišljeno
ostaviti jadra. Pa kakor je vse kaza-
lo, je bil Hands izvrsten pilot, jaz pa
sem imel vso nadarjenost za posluš-
nega mornarja.

Ni bilo dolgo, pa sva srečno za-
plula v ožino in gosto obraščeni bre-
govci so naju tesno obdali. Počasi naj-
ju je nesla plima v zaliv.

Skrbelo me je, kako bi se dala la-
dja spet spraviti s peska.

„Lahka stvar!“ je razlagal Hands.
„Vzemite močno vrv na breg, na ono
stran ožine, privežite jo krog enega
tistihle borovcev, pojdite z njo spet na
lajo, denite vrv krog sidrovega vitla
in počakajte na plimo. Ko pride voda,
naj vse, kar je na ladji, vleče za vrv
in gladko bo splavala s peska. — Sa-

daj pa pozor, fant! Predateč sva že
prišla!“

Naročeval je, jaz pa sem brez sa-
pe hitel delati, da mi je pot tekela po
obrazu. „Hispaniola“ se je zasukala v
peščeno plitvino ob bregu.

Moj posel me je vsega vzel v za-
kup, da nisem več mislil na Handsa.
Celo na svoj strah sem pozabil. Ko je
delo končano, sem se naslonil na pre-
grajo pri krmilu, si brisal čelo in gle-
dal v valove, ki so vrveli okrog ladje.
Izlahka bi me bil zabodel in umoril,
pa še ziniti bi ne utegnul.

Toda čuden nemir me je hipoma
spreletel, — krenil sem z glavo. Mo-
rebiti da so zaškripale deske pod nje-
govimi stopinjami, morebiti da sem u-
jel njegovo premikajočo se senco s ko-
tom svojega očesa, morebiti je bil le
naravni nagon, kakršnega imajo ži-
vali v divjini — bodisi kakorkoli, ko
sem pogledal nazaj — je par korakov
za menoj stal Hands z bodalom v ro-
ki.

Oba sva zakričala, ko so se sre-
čale najine oči. Jaz od strahu, on pa
čvrje, kakor zarjavi vol, če hoče koga
nabosti. In v tistem hipu je planil —
proti meni.

da bo tudi naša javnost preko afere nemških krav in volov prešla na dan ni red, se jako moti. Pucej je storil največjo politično neumnost s tem, da ni hotel sprojeti predloga Jugoslovanskega kluba in socialnih demokratov, da se sestavi parlamentarna komisija, ki bo oskrbela nove, prepotrebne poddatke ter prinesla luč v to zagonetno in temno zadevo.

Pucej torej ne mara preiskave, on beži pred lučjo, on noče, da bi solnce posijalo v temoto prodaje nemških krav in volov. Ker pa on beži pred lučjo, ki bi bi razsvetlila zadevo krav in volov, bodo ti volovi tukli naprej. Tuli bodo tako, da bodo Pucej ja in njegove samostojne bolela ušesa.

Delo naših poslancev.

Ker je vlada odredila, da morajo dohodninskemu davku podvrženi davkoplačevalci v Sloveniji napovedati svoje dohodke do 31. januarja, je naš poslanec dr. J. Hohnjec 28. januarja posredoval pri finančnem ministru in izposloval podaljšanje roka za vlaganje napovedi do 28. februarja. Dne 30. januarja dva dni pozneje je dobil od finančnega ministrstva pod št. 3601 z dne 29. jan. t. l. odgovor, da je finančni minister dal brzozavnim potom ljubljanskemu finančnemu delegatu nalogo, da se podaljša rok za napoved dohodnine in pridobnine do konca februarja tekočega leta.

Tisti, ki se dohodnine niso napovedali, imajo do 28. februarja čas. — Tajništvo SLS v Mariboru Cirilova tiskarna je založila praktično tiskovino za napoved dohodnine. (1 komad stane 2 K). Izpolnjeno uskovino je treba poslati najkasneje do zadnjega tega meseca pristojni davčni oblasti. Navodilo, kako se dohodnina napoveduje, je vsebovano v članku gospoda prof. Vesenjaka, ki je objavljen v drugi številki letošnjega „Slov. Gospodarja“. Podaljšanje roka za napoved dohodnine je zopet dokaz, kako neumorno se trudijo naši poslanci za težave slovenskega kmetijskega ljudstva.

Za olajšanje težav naših rekrutov.

Naša stranka je odločna nasprotnica militarizma. To je Jugoslov. klub jasno pokazal, ko je sestavil svoj ustavni načrt. Ob priliki Karlove pustoševine je vlada odredila mobilizacijo in nobena parlamentarna skupina ni zahtevala demobilizacije s toliko odločnostjo, kakor Jugoslov. klub. Kjerko se je ponudila možnost nastopa proti izrodu militarizma, vsikdar so se zavzeli poslanci Jugoslov. kluba. Z interpelacijami in osebnimi posredovanji so po svojih močeh poskušali olajševati težave naših vojakov. Sedaj, ko so marsikateri fanta poslali v Južno Srbijo in ob albanske meje, se je naš klub zopet zavzel za odpravo raznih nerednosti in nedostatkov v naši vojni upravi.

Poslanec Sušnik je v imenu Jugoslov. kluba stavil na vojnega minist-

ra interpelacijo, v kateri mu očita, da se je mnogo naših fantov prehladilo, ker so jih v tej ostri zimi prevažali v nezakurjenih vagonih iz Slovenije na določena mesta. Tudi to je znak brezbriznosti, da so morali rekruti trf tedne pohajkovati v civilni obleki, spati na golih tleh, čestokrat celo na betonu, in v nezakurjenih sobah. Spati morajo po dva, oziroma trije v eni postelji in nesnaga v vojašnicah je tolika, da so vojaki že polni uši in drugega mrčesja. Zato je razumljivo, da bolehalo in pozebavajo. Obleka in oblačila sta nezadostna in slaba. Hrana je slaba, neprimerna in mnogo jih je vsled tega obolelo na želodcih. Oficirji in podčastniki se v nekaterih oddelkih odlikujejo po surovosti. Rekrute prelepajo in žalijo s podlimi psokami in kleveticami. Vojaške oblasti po nekod ne poštevajo katoliških praznikov in tako se je zgodilo, da so morali naši fantje na Božič delati in niso smeli iti v cerkev. Posebno se pritožujejo fantje iz raznih krajev Srbije in Bosne in od 40. pešpuka. Poslanec Sušnik je zahteval od vojnega ministra, da nemudoma odredi preiskave in popravi krivice, ki se go-dijo našim slovenskim fantom.

(Zgoraj omenjeni korak Jugoslov. kluba sta prinesla že „Slovenec in „Straža“.

Za dobrobit vojaštva in obmejnega ljudstva.

Ra seji finančnega odbora se je razpravljalo o znižanju števila vojaštva in odpravi vojaške obmejne straže.

Navzoča sta bila minister vojne in minister financ. Skoraj vsi govorniki so se sporazumno izražali v tem, da se naj zniža kader našega vojaštva in da se odstranijo Rusi (Wranglovci) na meji. Orožništvo pa se naj podredi notranjemu ministrstvu.

Poslanec Roškar je med drugimi zahteval znižanje števila vojaštva do najskrajnejše meje, ki je dopustna z ozirom na vzdrževanje reda v notranjosti države.

Zahteval je nadalje z ozirom na dejstvo, ker je večina slovenskih mladencev primorana odslužiti svojo vojaško dobo v oddaljeni Srbiji, le detoma na Hrvaškem, najmanj pa v Sloveniji, da se jim dovoli za večkrat ne dopuste, bodisi delovne ali druge, brezplačna vožnja na železnici. Z dosedaj običajno polovično vožnjo jim ne bo nikdar mogoče pred dokončano službo se poslužiti kakega dopusta. Ako se jim pa te ugodnosti noče priznati in dati, tedaj pa se naj odredi, da smejo vršiti obvezno vojaško službo v svoji ožji domovini ali pa vsaj v njeni bližini.

O Wranglovcih, ki stražijo ob meji, je naglašal njih jezikovno nesposobnost, ki onemogoča vsako sporazumljenje z obmejnimi prebivalstvom istotako zlohotnost in nasilnost nekaterih ruskih siražarjev. V dokaz je navedel več slučajev, ki so se dogodili na severni štajerski meji. Na njih

meso se naj zopet vzpostavi domače finančne stražnike, med njimi tudi vse invalide, ki so bili v področju mariborskega finančnega ravnateljstva odpuščeni ter z družinami vred vrženi na cesto. Zahtevani dopust obmejne vojaške straže je opravičeno tudi v tem, ker se prihrani nad 100 milijonov dinarjev na leto, obenem pa se preskrbijo domačini z vsakdanjim kruhom.

Večina odbora je te zahteve glasno odobraval.

Naši shodi in tečaji.

Sv. Jurij ob Pesnici. 1. februarja se je vršil pri nas izobraževalni tečaj ki je jako dobro uspel. Kljub visokemu snegu se je udeležilo tečaja nad 40 naših najboljših mož in mladeničev. Gospod profesor Vesenjaj je govoril o državnem gospodarstvu, davkih, težavah ter o pomenu krščanske vzgoje, tajnik Golob pa o potrebi mladinskih, gospodarskih in političnih organizacij. Upajmo, da bodo stvarna izvajanja obrodila obilnih sadov!

Makole. Na Svečnico po rani maši je priredila Slov. kmetiska zveza (Slov. ljudska stranka) v društveni dvorani politično-gospodarsko zborovanje. Predsedoval je posestnik gospod Škerbiš. V dveurnem govoru je gospod profesor Vesenjaj podal popolnoma jasno sliko našega zaturnega državnega gospodarstva. Obenem je označil smernice, katerih se moramo držati, ako hočemo našo državo lepo urediti: poštenost, vestnost in delavnost. Zborovalci — bilo jih je okoli 500 — so spremljali govornikova izvajanja z vztrajnim pritrevanjem. Ob koncu je tajnik Golob navdušil zborovalce za složno delo v naših organizacijah ter prečital resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta. Nato se je vršil občni zbor krajevne organizacije KZ. — Po pozni službi božji se je zbrala naša makolska mladina. Gosp. prof. Vesenjaj in tajnik Golob sta govorila o pomenu in o ciljih katoliških mladinskih organizacij Popoldan pa se je vršil občni zbor našega izobraževalnega društva. Zborovanje je otvoril predsednik gospod Fideršek. — Tajnik Golob je predaval o „žaligr Rusu.“ Sledili ste dve deklamaciji in petje vrlih makolskih deklet. Izvolili se je znova stari odbor. Tudi Orli so imeli svojo volitev novega odbora. — Makolčani, le naprej po tej poti!

Izobraževalna in mladinska društva celjskega okrožja.

imajo drugo polovico februarja dekanjske sestanke po tem-le redu:

1. Dekanija Kozje: 13. februarja (ponedeljek) v Kozjem v okrajni hranilnici.

2. Dekanija Laško: 15. februarja (sreda) v Laškem v društveni dvorani.

3. Dekanija Celje: 16. februarja (četrtrek) v Celju v tajništvu SLS (hotel Beli vol).

4. Dekanija Braslovca: 20. februarja (ponedeljek) v Braslovcah v kaplaniji.

5. Dekanija Gornji grad: 21. februarja (torek) v Rečici ob Savi pri g. Cuježu.

6. Dekanija Saleska dolina: 22. februarja v Sošanju v cerkveni hiši.

Brežice: Dekanjski sestanek izobraževalnih društev v Brežicah 14. februarja se zaradi romarskega shoda in živinskega sejma v Brežicah ne more vršiti in zato odpade. Vrši se pozneje enkrat.

Začetek povesod ob 10. uri popoldne. Na dekanjske sestanke so povabljeni vsi predsedniki, odborniki in odbornice izobraževalnih društev, Orli, Orlic, Mladenških zvez in Deklinskih zvez, posebno še vsi čl. gg. duhovniki! Pridite pa tudi vsi drugi, ki se zanimate za izobraževalno in društvena dela. Pogovoriti se imamo mnogo, mnogo!

Važno za celjsko KZ okrožje!

Kmetiske zveze celjskega okrožja, ki tajništvu SLS v Celju se niso poslale seznama članov, novega odbora in tri četrtine članarine, pozivamo, da to kar najhitreje storijo! Red mora biti, drugače tudi okrožno tajništvo ne more uspešno delovati!

Vzorno deluje Kmetiska zveza Celje okolica! Pristopilo je nad 325 članov! Odbor se sestaja redno vsak mesec k sejmu. Vsak odbornik ima poseben zvezek, v katerem so vpisani člani njegovega okoliša.

K Zupanski zvezi celjsko okrožje je pristopilo dosedaj nad 1000 občinskih mož, županov, občinskih odbornikov in namestnikov. Kdor še ni pristopil, naj se hitro oglasi, da bo naše število še večje in delo še uspešnejše!

Koledarčkov Kmetiske zveze, ki jih je tajništvo SLS v Celju poslalo vsem krajevnim organizacijam, še nekateri niso plačali. Prosimo, da storite to hitro, ker tudi tajništvo mora račun poravnati! Ravnotako pošljite denar za tiskovino dohodninske napovedi!

Vpliv mesca na letino in vreme.

Kljub vsestranskemu prizadevanju znanstvenikov, razdreti prazno vero v mescev vpliv, se danes še najde mnogo kmetovalcev, kateri to trdno verujejo. Ze stari prebivalci zemlje so imeli pred mescem velik strah in spoštovanje ter so verovali v vse mogoče lastnosti in moči mesca. Vsem starim narodom, tudi Rimljanom in Grkom, je veljal mesec kot nekaj božanskega, tudi mladi Sloveni strahoma ogledujejo kovača na luni, za katerega v nebesih ni bilo prostora. Največ spoštovanja si je pridobil mesec skozi svojo spreminjanje v kraje, šcep in mlaj. Grki in rimski učenjaki so se

Skočil sem v stran in izpustil ročaj krmila. Udaril je proti njemu in ga butnil v prsi, da je kakor mrtev padel na tla.

To mi je rešilo življenje. Stekel sem po krovu, se usfavlil pri glavnem adrniku in potegnil samokres iz žepa. Hladnokrvno sem pomeril, kajti že se je Hands spet pobral in je stopil proti meni.

Petelin udari — pa ne blisk ne strel mu ne odgovori —. Voda je premočila kapico, naboj je bil neraben.

Ježil sem se. Zakaj nisem prej pogledal po orožju! Ne bil bi sedaj kakor ovca izročena na milost in nemilost temu neusmiljenemu mesarju.

Svojeega drugega samokresa sploh nisem hotel poskusiti, ker je bil gotovo tudi premočen. Da bi nanovo basal, za to ni bilo več časa. Z neverjetno naglico se mi je Hands bližal, vkljub svoji ranjeni nogi.

Kaj naj storim? Ali naj spet bežim? Kmalu bi me imel v kakem kotu in košček njegovega krvavega bodala bi bilo zadnje, kar bi okusil tostran svetlosti —.

Oklenil sem se jadrnika, ki je bil precej debel, in sem z napetimi miši-

cami čakal, — vsak trenutek pripravljen, da splezam nanj.

Obstal je, divje me je gledal in poskušal zvijače, da bi me splašil. Pa nisem se dal premotiti.

Kar se strese „Hispaniola“, se zaziblje, zahrešči na pesku, obstoji in se hipoma nagne na stran, da je visel krov v kotu 45 stopinj proti vodi.

Oba hkrati sva se zakotalila navzdol k pregraji in mrtvi mornar z rdečo čepico je okorno pritorkljal za nama. Tako blizu sem bil Handsu, da sem z glavo butnil ob njegove težke čevlje in videl vsa solnca.

Zamotal se je v mrtvega tovariša, jaz pa sem bil v hipu spet na nogah.

Crez krov nisem mogel več uiti, preveč je visel. Naglo kakor misel sem zgrabil viseče jadrove vrvi, kvišku sem se potegnil, više in više, in nisem odnehal dokler nisem varno sedel na poprečnih lesovih.

In komaj da sem bil tako nage! Le pol čevlja za menoj je zamahnil Hands z bodalom, ko sem plezal kvišku — sedaj pa je stal pod menoj in iznenaden in razočaran zijal gori k meni.

Zamenjal sem kapico na samokresu, zvelkel naboj in vložil novega. —

Tudi drugemu samokresu sem izpremenil naboj in mu nadel novo kapico.

Hands je videl, da se suče sva, ar slabo zanj. Ni izgubljal časa. Djal se je bodalo med zobe in je s trudom in meč mnogim stokanjem začel plezati po vrvi proti meni.

Med tem sem jaz že zdavnaj pripravil svoje orožje. Samozavestno sem mu zaklical:

„Se vasa kerak, Hands, pa vam zpiknem možgane! Mrtvec ne ugrizne, ste dejali!“

Takoj se je ustavil. Mišice na licu so mu delovale, hudo se je trudil, da bi si kaj pametnega izmislil, in v te svoti varni višini si nisem mogel kaj, da se ne bi glasno zasmel.

Končno si je vzel bodalo iz zobov in rokel, požirajoč debele sline:

„Jm, mislim, da sva oba neumna. Pobujava se! Nimam sreče, saj vidite! Vuati se moram in težko da starému mornarju, se ukloniti takemu mladcu —!“

Njegove besede so me zanorile, neumno sem se mu smehljaj, poln samodopadenja, kakor petelin na gredi, ko se mu je hlinila lisica.

In kakor bi se zablislilo, je zamahnil z roko, nekaj je zažvižgalo po

zraku in me udarilo po rami; hudo me je zabolelo, — in bodalo me je pribilo za ramo k jadrniku.

V strahu in bolečini sem izpustil — gotovo da ne prostovoljno! — oba petelina in samokresa sta mi zdrknila iz roke.

Nista padla sama —. Z zadašenim krikom je izpustil Hands jadrnik in pljusnil z glavo naprej v vodo —.

XXVII.

Ladja je, kakor sem že dejal, ležala na strani in njeni jadrniki so viseli daleč ven čez krov. Sedeč gori na poprečnih lesovih, sem videl pod seboj peščeno dno morja.

Zato je padel Hands z jadrnika na ravnost v morje. Enkrat je še priplul na površje sredi pen in krvi, pa se je spet potopil — za vedno. Videl sem ga sključnega ležati pod seboj na gladkem morskem dnu. Kadar je zatrepetala voda, se je zgenil, kot da bi hotel vstati. Pa mrtev je bil — ustreljen in utopljen, na mestu, ki ga je zamislil —.

(Dalje prihodnjik.)